

færdigheden inden lidt snevrere Grændser skulde være ligesaadan en Forbrydelse som „at flytte Skjel“, thi ellers veed jeg ikke, hvad Fæder skulde være ved det. Det forekommer mig saameget mere, at man dog nu endelig skulde og burde give denne allermindeste Grad af Næringsfrihed, og det ikke blot fra 1862, men fra dette Øieblik af, skulde give den, selv om hele det nærværende Lovudkast ikke kunde gienemføres ved dette Møde, thi man burde ikke een Dag længere nøle med hvad man dog før har erklæret vilde og maatte komme, saasnart man sik fat paa Næringsagens lovlige Behandling, jeg mener, siger jeg, at der dog ikke et Øieblik længere maa tøves med at træffe en saadan Bestemmelse, og at denne Lov aldrig burde komme ud uden at have en saadan Bestemmelse, det synes mig da er ganske klart, thi ved denne Lov, som jo langt bestemtere end de foregaaende Love omfatter hele Næringsbruget paa Landet, og som tillader, at netop i Mellemrummet fra nu af og til 1862 kunne Kjøbstadsboerne nedsatte sig paa Landet og drive Haandværk der, synes jeg, det maa være dobbelt nødvendigt, at der dog gives Landsbyfolk Lov til at leve af deres Hænders Gjærning, om den end falder ind under eet eller andet Privilegium. Naar vi i det Hele betænke, ikke alene hvad der er alle Communers saavel som Fattigvæsenets Lærv, at hver enkelt Mand, der med egne Hænder, og sommetider med Kones og Børns Hjælp, kan fortjene sig Brødet, og ei skal kastes over paa Fattigvæsenet,

men naar vi ogsaa betænke de gamle Sædvaner og Landets Veliggenhed, de mange Smaadør, hvor det ikke engang kan ventes, at der nogenstinde i de fleste Ørene vil være Haandværksfolk, der kunne nedsatte sig der og reise ordentlige Værksteder, saa troer jeg, vi af Hensyn dertil vel bør vogte os for, netop ved denne Lov at aabne en ny Kilde til Fortred og til Processer, og at vi altsaa bør give Udøvelsen af al nyttig Gjærning i det Smaa aldeles fri og tilladt. Jeg seer ikke engang, at noget Andet end det kan bestaae uden stor Vidulstighed med Bevillinger og vist ogsaa hist og her med Processer. Naar saadanne Arbejder, som høre ind under Haandværksbenævnelsen, og som fra umindelige Tider ere drevne omkring i Landet, saaledes som Pottemageriet paa Bornholm, Uhrmageriet ligeledes der, begge Dele i en vis Grad i flere Egne af Jylland, naar det skal, som det jo dog maa, vedblive at være fri Næring paa de Steder, saa maa der dog idetmindste være en almindelig Frihed for hvad der saaledes frembringes i Husene ved Familien og i Familien selv ved dens egne Kræfter, uden at der skal være nye Besværligheder for dem, der paa denne Maade ville ernære sig. Jeg skal derfor ikke alene lægge Thinget paa Hjerte, endelig dog at antage det Undringsforslag, som er stillet, men jeg skal, om det kan hjælpe, ogsaa lægge Udvalget paa Hjerte, til 3die Behandling at borttage 1862, saa at det kunde blive en virkelig Frihed, der strax indtraadte.